

Ministerstvo životního prostředí
Odbor posuzování vlivů na životní
prostředí

Vršovická 65
100 10 Praha 10
IDDS: 9gsaax4

Váš dopis značky / ze dne	č. j. / spisová značka	datum	vyřizuje / telefon / e-mail
MZP/2026/910/1628	SNPCS 04506/2026	01.06.2026	Holešinská / 412 354 058 j.holesinska@npcs.cz

Věc: Koncepce vodní dopravy pro období 2026 – 2035 – vyjádření OOP ve zjišťovacím řízení

Správa Národního parku České Švýcarsko (dále jen „Správa NP“) jako orgán ochrany přírody a krajiny příslušný podle § 78 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v pozdějším znění (dále jen „zákon o ochraně přírody“ nebo „ZOPK“), uplatňuje k oznámení návrhu Koncepce vodní dopravy pro období 2026-2035 toto vyjádření pro účely zjišťovacího řízení podle § 10d zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 100/2001 Sb.“):

Správa NP požaduje, aby návrh koncepce byl dále posuzován podle zákona č. 100/2001 Sb., neboť může mít významný vliv na životní prostředí, zejména na vodní a na vodu vázané ekosystémy, migrační prostupnost toku, zvláště chráněné druhy, lokality Natura 2000 a krajinný ráz.

Dále reagujeme na dotazy vznesené MŽP v oznámení koncepce. Vyjádření se vztahuje k chráněným územím ve správním obvodu Správy NP, které mohou být koncepcí dotčeny.

- 1. Na které aspekty zpracovávané a posuzované koncepce, složky životního prostředí a jejich parametry, vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví by se mělo vyhodnocení zaměřit.*

Správa NP po prostudování předložené koncepce identifikovala tyto dotčené přírodní hodnoty a složky životního prostředí v území CHKO Labské pískovce, na které je potřeba zaměřit pozornost při vyhodnocení posuzované koncepce:

a) CHKO Labské pískovce – dotčení II. a IV. zóny

§ 26 odst. 3 ZOPK vymezuje pro (I. a) II. zónu CHKO přísnější režim pro některé hospodářské činnosti.

b) vodní druhy a druhy vázané na vodní prostředí toku Labe se speciálním důrazem na zvláště chráněné druhy (vazba na obecnou ochranu druhů uvedená v § 5 odst. 3 ZOPK a zvláštní druhovou ochranu - viz §§ 49 a 50 ZOPK)

Akcentujeme, že podle § 49 odst. 1 ZOPK a § 50 odst. 1 ZOPK nejsou chráněné jen jednotlivci zvláště chráněných druhů, ale i jejich biotopy.

c) nívní a pobřežní biotopy

Má vazbu na základní povinnosti při obecné ochraně přírody definované v § 4 odst. 1 a 2 ZOPK. **Vodní tok a údolní niva jsou vymezené jako významné krajinné prvky.** Současně vodní tok Labe je součástí územního systému ekologické stability (nadregionální biokoridor).

d) hydromorfologie toku

Vyhodnotit vliv na vodní režim a retenci vody v krajině. Zohlednit fakt, že Labe je významný vodní tok z pohledu hydrologie i ekologických vazeb. Požadujeme se věnovat i vyhodnocení vlivu na podélnou a boční kontinuitu a změny sedimentačního režimu.

e) migrační prostupnost

Vyhodnotit vliv koncepce na propojenost krajiny pro pohyb organismů, zachování kontaktu mezi jedinci a populacemi (zachování genetické rozmanitosti). Odkazujeme na § 5 odst. 3 ZOPK, kde je stanovený požadavek, aby činnosti prováděné ve vodním hospodářství, v dopravě ... probíhaly tak, aby nedocházelo k narušení migračních tras živočichů, kterému lze zabránit technicky i ekonomicky dostupnými prostředky.

f) stav vodních útvarů

Odkazujeme na vazbu ve vodním zákoně. Konkrétně v § 23a se stanovují cíle ochrany vod jako složky životního prostředí, např. pro povrchové vody cíl zamezit zhoršení stavu všech útvarů těchto vod, včetně vodních útvarů ležících v téže mezinárodní oblasti povodí (vazba na přeshraniční ochranu vod viz komentář níže).

g) krajinný ráz (zohlednit ochranu dle § 12 zákona o ochraně přírody)

Krajinný ráz CHKO Labské pískovce je výsledkem kombinace geologických, geomorfologických a klimatických procesů, které zde formovaly jedinečnou krajinu s pískovcovými útvary, skalními městy, hlubokými údolními a různorodými geomorfologickými prvky. Řeka Labe, která protéká tímto územím, se podílela na tvarování krajiny. Labe zde vyhloubilo hluboké údolí a soutěsky, ve kterých se nacházejí strmé svahy s pískovcovými skálami. Řeka je hlavním geomorfologickým prvkem, který rozděluje celou oblast na dvě části a jeho erozní činnost má významný vliv na formování krajiny.

2. Zda přicházejí v úvahu varianty (alternativy) dosažení cílů koncepce, lišící se svými vlivy na životní prostředí, které by měly být předmětem vyhodnocení a posouzení.

AD str. 43, specifi. cíl C.1 „Zvýšení efektivnosti dopravy na síti TEN-T“

Správa NP má informace, že řešení **problému nedostatečných plavebních parametrů toku**

Labe v úseku státní hranice – Ústí nad Labem je navrženo investorem ve dvou variantách. V koncepci se uvádí pouze jedna varianta – tzv. „jezová“. Správa NP sice požaduje konkrétní řešení definovaného problému se splavností tohoto úseku Labe zcela vypustit (viz komentář dále), ale v případě, že bude ponecháno, tak požadujeme řešit a hodnotit v několika variantách, minimálně v rozsahu předloženého záměru *Zlepšení plavebních podmínek na Labi v úseku Ústí nad Labem-státní hranice* (únor 2026) (viz popis záměru v příloze).

- navrhnout, jaké limity nebo území by neměla realizace koncepce překročit nebo naopak, jak by měla realizace koncepce prospět.

S ohledem na význam toku Labe by při realizaci opatření nemělo dojít ke zhoršení (zhoršování) stavu vodního útvaru, a to především v rámci realizace nových staveb, modernizace, údržby a provozních zásahů na vodních cestách.

Důsledně zajistit migrační prostupnost vodních toků a funkčnost kompenzačních a zmírňujících opatření, zejména rybích přechodů, obtokových ramen a dalších přírodě blízkých řešení.

Upřednostňovat přírodě blízká adaptační opatření před technickými zásahy všude tam, kde je to možné a účelné, zejména v souvislosti se suchem, povodněmi a kolísáním průtoků.

V rámci opatření zakotvit povinnost biologického a ekologického monitoringu před realizací, během realizace i po dokončení staveb a opatření, včetně vyhodnocení skutečné účinnosti přijatých kompenzačních a zmírňujících opatření.

- 3. Další požadavky na proces z hlediska vyhodnocení vlivů na evropsky významné lokality a ptáčích oblastí, zejména bližší požadavky na obsah a rozsah posouzení, resp. upozornění, co by nemělo být opomenuto vzhledem ke konkrétním lokalitám či jejich předmětům ochrany.*

Odkazujeme v tomto bodě na stanovisko Správy NP ze dne 23. 3. 2026 (SNPCS 01751/2026), ve kterém je uvedený výčet dotčených předmětů ochrany lokalit Natura 2000 a stručně předpokládaný vliv koncepce. Tyto jevy by při posuzování koncepce neměly být opomenuty:

1. nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (3260) – záměr výstavby plavebního stupně, případně další opatření ke zlepšení plavebních podmínek na Labi ovlivní dynamiku vodního toku a následně porosty makrofytní vegetace typické pro střední a dolní úseky vodních toků; negativní vliv se také může projevit intenzivnější lodní dopravou
2. bahnitě břehy řek s vegetací svazů *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (3270) - biotop vzniká v místech sedimentace vodou unášených plavenin; existence tohoto stanoviště je závislá na sezónních výkyvech vodní hladiny (periodické zaplavování a obnažování náplavů); tento základní projev přirozené dynamiky vodního toku bude realizací koncepce zásadně ovlivněn
3. *smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0) – v úseku Děčín – Hřensko se biotop vyskytuje již jen v izolovaných enklávách; negativní ovlivnění se předpokládá z důvodu dostupnosti úrovně hladiny podzemní vody v důsledku zahloubení říčního dna a omezením

pravidelných záplav

4. bobr evropský (*Castor fiber*) – může být zásadním způsobem ovlivněný již v průběhu vlastní realizace navržených opatření vlastním rušením a zánikem nor; ovlivnění břehové vegetace může mít vliv na omezení dostupnosti potravy; v případě realizace plavebního stupně se omezí migrační možnosti bobra v rámci říční osy;
5. losos obecný (*Salmo salar*) – omezení migrační možnosti v případě realizace plavebního stupně
6. vydra říční (*Lutra lutra*) – platí obdobně jako u bobra
7. mihule potoční (*Lampetra planeri*) – není předmětem ochrany v EVL Labské údolí, ale v navazující EVL České Švýcarsko; nelze vyloučit sekundární vliv na biotop mihule v oblasti dolního toku Kamenice v souvislosti se změnami na Labi vyvolanými realizací opatření navržených v koncepci

Jako zásadní vidíme vyhodnocení kumulativních vlivů všech plánovaných opatření v rámci předložené koncepce, ale i dalších opatření již schválených a také pravidelně realizovaných (např. v rámci standardně prováděné činnosti správce vodního toku při údržbě plavební dráhy a vodního toku Labe ve sledovaném úseku – viz Provozní řád činností správce vodního toku Labe v EVL Labské údolí a EVL Porta Bohemica, březen 2026).

Z koncepce vybíráme nejvíce střetové záměry:

- plavební stupeň v Děčíně
- nové veřejné přístavy / stání v Děčíně a Ústí nad Labem,
- servisní centra a související infrastruktura,
- zásahy do plavební dráhy po povodních,
- ochranná stání, sjezdy do vody, značení, údržba.

Požadujeme vyhodnocení celého souboru rozvojových a provozních opatření na Dolním Labi (realizovaných i plánovaných). U jednotlivých opatření následně stanovit indikátory plnění cílů a monitoring vlivu na složky přírodního prostředí.

POŽADAVEK NA MEZISTÁTNÍ HODNOCENÍ

V souladu s § 11 a následujícími ustanoveními zák. č. 100/2001 Sb. navrhujeme prověřit vliv koncepce v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice České republiky. Tento požadavek je legitimní z důvodu funkční i územní vazby toku Labe na německé území. Především pro případ, kdy bude v koncepci ponechán konkrétní záměr výstavby Plavebního stupně v Děčíně považujeme tento požadavek za opodstatněný.

Dále uvádíme připomínky věcného charakteru – návrhy/požadavky k dopracování

- *Str. 4-22 kapitola I. Analýza stávajícího stavu*

V analýze stávajícího stavu **zcela chybí základní charakteristika situace na německé části labské vodní cesty, resp. analýza vlivu německých specifíků vodní cesty na stanovené cíle definované v koncepci.**

V koncepci se sice zmiňuje Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Spolkové republiky Německo o údržbě a rozvoji mezinárodní vnitrozemské Labské vodní cesty (dále jen „dohoda“).

Na německé straně vychází celkový koncept údržby plavební dráhy na řece Labi z Celkového konceptu Labe (Gesamtkonzept Elbe), ve kterém je jako základní princip vyjádřená myšlenka, že Labe není jen významná vodní cesta, ale současně cenný přírodní říční systém. Tyto tři pilíře: 1. využívání řeky pro dopravu, 2. vodohospodářské hledisko, 3. ekologický význam řeky musí být ve vzájemné koordinaci a ani jedno hledisko nestojí nad ostatními, resp. řešení jednoho problému nemůže znamenat popření dalších pilířů.

Pokud se v koncepci popisuje, jako jeden ze strategických cílů, zajištění především nákladní dopravy v mezinárodním kontextu (napojení na přístav v Hamburku), musí se do analýzy promítnout i situace na německé straně, resp. odlišný přístup k řešení společného problému.

Z analýzy pak mohou vyplynout další kritické momenty – rizika, která by se měla promítnout i do SWOT analýzy. Koncepce tyto skutečnosti dostatečně nezohledňuje.

Parametry plavební dráhy mezinárodní vnitrozemské Labské vodní cesty na území SRN, stanovené dohodou, nejsou dosaženy.

- *Str. 43, kap. C, podkapitola 1. Specifický cíl „Zvýšení efektivity dopravy na síti TEN-T (tabulka akcí, ale i další části textu koncepce – např. str. 47, 84)*

V koncepci je jako jediné možné řešení problému zlepšení plavebních podmínek na Labi v úseku státní hranice – Ústí nad Labem plánovaný záměr výstavby plavebního stupně v Děčíně, resp. plavební komory. Tento bod požadujeme vypustit, resp. ponechat pouze text „zlepšení plavebních podmínek na Labi v úseku státní hranice – Ústí nad Labem“. Správa NP vidí tento postup jako problematický a metodicky sporný, protože definice konkrétního projektu „předbíhá“ legislativní proces (EIA), chybí variantní posouzení atd. Tento postup není v souladu se základními principy definovanými např. v Metodice přípravy veřejných strategií (MMR, aktualizace 2018). (Tento problém se může objevit v koncepci i u jiných záměrů. Správa NP se ale zaměřuje na území ve své správě, kde má podrobnější informace a povědomí o řešených problémech).

- *Str. 83-85 kap. E Snižování vlivu provozu na životní prostředí; specif. cíl Snižování vlivu výstavby vodních cest na životní prostředí“*

V kapitole popsany problém *řešení důsledků klimatické změny na infrastrukturu vodních cest...* zcela nesouvisí s tématem kapitoly. Důsledky klimatické změny (sucho, nedostatek srážek nebo bleskové povodně) obecně ohrožují plavbu, ale tento problém je nutné popsat v jiné části koncepce, nebo definovat specifické cíle navazující na klimatickou změnu v samostatné kapitole.

Požadujeme kapitolu II. E. přepracovat tak, aby její účel nebyl pouze deklaratorní, ale aby jednoznačně stanovila cíl snížit dopady vodní infrastruktury na životní prostředí, zejména na ekologický stav vodních útvarů, hydromorfologii toků, migrační prostupnost, nivní a pobřežní biotopy a celkovou biodiverzitu. Kapitola má být současně uvedena do souladu mezi svým názvem, názvem specifického cíle a vlastním obsahem. Současné znění totiž tematicky pokrývá především dopady výstavby a existence vodních děl a úprav vodních cest, nikoli pouze „vliv provozu“. Naopak, pokud má koncepce ambice jasněji vymezit (i pro účely dalšího plánování konkrétních projektů) základní rámce směřující k omezení negativních vlivů při výstavbě vodních cest, resp. zohlednit environmentální potřeby v rámci plánování infrastrukturních projektů, navrhuje:

- **změnit název kapitoly takto: Snižování dopadů vodní infrastruktury na životní prostředí a obnova ekologických funkcí vodních toků** (vliv na životní prostředí můžeme identifikovat nejen v rámci výstavby vodních cest, ale i v rámci údržby plavební dráhy a při dalších činnostech souvisejících s vodní dopravou)
- **doplnit koncepční rámce, ze kterých plynou závazky ochrany přírody týkající se vodních toků a niv** (v koncepci se zmiňuje jen „nařízení o obnově přírody“, navíc v pouze v souvislosti s negativním vymezením vůči možným návrhům na odstranění překážek na tocích sloužících k potřebám plavby). Jako příklad uvádíme Směrnici o stanovištích, zákonné rámce ochrany významných krajinných prvků, předmětů ochrany vyhlášených zvláště chráněných území apod.

Za správný krok považujeme koncepcí stanovené opatření v závěru kapitoly: *rozvojové projekty infrastruktury vodních cest projektovat a realizovat v úzké spolupráci odborníků z oblasti vnitrozemské plavby i ochrany přírody a krajiny, při respektování zájmů ochrany biodiverzity.* Aby stanovené opatření nezůstalo pouze v deklaratorní rovině, **navrhujeme v kapitole definovat body, které jsou z pohledu zájmů ochrany biodiverzity zásadní, zejména tato opatření:**

- Stanovit závazný princip nezhoršování stavu vodních útvarů při přípravě a realizaci nových staveb, modernizací, údržby a provozních zásahů na vodních cestách.
- Vyhodnocovat kumulativní a synergické vlivy jednotlivých staveb a opatření v rámci celé vodní cesty, nikoli pouze izolovaně po jednotlivých záměrech.
- Zajišťovat migrační prostupnost vodních toků a funkčnost zmírňujících opatření, zejména rybích přechodů, obtokových ramen a dalších přírodě blízkých řešení.
- Upřednostňovat přírodě blízká adaptační opatření před technickými zásahy všude tam,

kde je to možné a účelné, zejména v souvislosti se suchem, povodněmi a kolísáním průtoků. (Kapitola sama upozorňuje na význam klimatické změny, sucho a povodňová rizika, avšak nepromítá tyto skutečnosti do dostatečně konkrétní sady environmentálních priorit.)

- Zakotvit povinnost biologického a ekologického monitoringu před realizací, během realizace i po dokončení staveb a opatření, včetně vyhodnocení skutečné účinnosti přijatých zmírňujících opatření. (Současná kapitola zmiňuje biologické průzkumy, hodnocení a biologický dozor, ale nestanoví měřitelné požadavky ani systém následného vyhodnocení.)
- Zajistit veřejnou dostupnost výsledků monitoringu a vyhodnocení dopadů, aby bylo možné ověřit, zda přijatá opatření skutečně vedou ke snížení dopadů vodní infrastruktury na životní prostředí.
- Realizovat projekty ve spolupráci odborníků na plavbu, vodní hospodářství a ochranu přírody, přičemž tato spolupráce musí být promítnuta do závazných postupů, nikoli jen do obecné deklarace. Kapitola již uvádí požadavek úzké spolupráce dopravy, zemědělství a životního prostředí v období 2026–2035, ale bez konkretizace výstupů a odpovědností.

Ing. Petr Bauer
náměstek ředitele, vedoucí odboru ochrany přírody

podepsáno elektronicky

Příloha: Zlepšení plavebních podmínek na Labi v úseku Ústí nad Labem–státní hranice – popis záměru uvedený v žádosti Ředitelství vodních cest ČR, únor 2026